

काठेखोला गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय, बिहुँ, बागलुङ

काठेखोला गाउँपालिकाको एक वर्ष

आदरणीय काठेखोला गाउँपालिकावासी आमा बुवा दाजु भाई दिदी बहिनीहरु, शिक्षित, सक्षम, समुन्नत, आत्मनिर्भरता र समृद्धि तर्फ उन्मुख यस काठेखोला गाउँपालिकामा यहाँहरुले अमूल्य मत दिई मलाई निर्वाचीत गराई पठाएको आज ठिक एक वर्ष पुगेको छ यस अवसरमा यहाँहरु सबैमा काठेखोला गाउँपालिकाको तर्फबाट र मेरो व्यक्तिगत तर्फबाट हार्दिक अभिवादन व्यक्त गर्दछु ।

सर्वप्रथम नयाँ नेपाल निर्माणको क्रममा विभिन्न कालखण्डमा भएका नेपालको लोकतान्त्रिक आन्दोलनमा आफ्नो प्राण आहुति दिनुहुने ज्ञात अज्ञात महान सहिदहरु प्रति उच्च सम्मान व्यक्त गर्दै भावपूर्ण श्रदाञ्जली अर्पण गर्दछु । साथै ती लोकतान्त्रिक जनआन्दोलनहरुमा घाईते हुनु भएका जनआन्दोलनका घाईते योद्धाहरु प्रति उत्तिकै सम्मान व्यक्त गर्दै सिघ्र स्वास्थ्य लाभको कामना गर्दछु ।

काठेखोला गाउँपालिकाको ऐतिहासिक प्रथम गाउँसभाद्वारा सम्वृद्ध काठेखोला गाउँपालिका निर्माणार्थ विनियोजित योजना तथा कार्यक्रमहरुलाई समर्थन गर्दै व्यापक जनताहरुको सक्रिय सहभागितामा उत्साहपूर्ण ढंगले ति योजना तथा कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन गर्नुभएकोमा सम्पूर्ण काठेखोलावासी जनताहरु प्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछु । ति योजनाहरुमा आफु प्रत्यक्ष सहभागि भएर योजना तथा कार्यक्रमहरुमा काम गर्नुभएकोमा सम्पूर्ण योजना उपभोक्ता समितिका पदाधिकारी एवं सदस्यज्युहरुलाई पनि हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु । साथै योजना सञ्चालनमा सहजीकरण गर्नुहुने काठेखोला गाउँपालिका सम्पूर्ण वडाका वडा अध्यक्षज्युहरु, कार्यपालिकाका सदस्यज्युहरु, वडा सदस्यज्युहरु प्रति पनि उत्तिकै आभार एवम कृतज्ञता व्यक्त गर्दछु । योजना सञ्चालन प्रक्रियामा हाम्रा कर्मचारी मित्रहरुले पुराउनुभएको सहयोगको उच्च मुल्याङ्कन गर्दै सम्पूर्ण कर्मचारी मित्रहरु प्रति पनि हार्दिक आभार एवम कृतज्ञता व्यक्त गर्दछु । साथै काम सम्पन्न हुन बाँकी योजना तथा कार्यक्रमहरु पनि तिब्र गतिमा सञ्चालन एवम सम्पन्न गर्न यहाँहरु सबैमा हार्दिक अपिल गर्दछु ।

सिंगो मुलुक आर्थिक समृद्धि र सामाजिक रुपान्तरण सहित युगान्तकारी परिवर्तनको दिशामा उन्मुख बनिरहेको छ । विकास र परिवर्तनको स्वर्णिम लहरहरु एक पछि अर्को गर्दै भ्वांगिदै गहिरहेका छन । दैनिक जनजीवनका कामहरु सहज र सजिलो बन्दै गहिरहेका छन । जनताको मलिन र निराश अनुहारमा थोरै भएपनि चमक थपिएको छ, र त्यही चमकरूपी अनुहारमा मुस्कुराउँदै जनताहरु आफ्नो गाउँको विकासमा आज आफै खटिरहेका छन । कोही मोटरबाटो खन्ने काममा व्यस्त छन । कोही खानेपानीको पाईप गाड्न व्यस्त छन । कोही बिद्यालयको मर्मत सम्भार गर्न व्यस्त छन । कोही प्रर्यटनको पुर्वाधार निर्माणमा व्यस्त देखिन्छन त कोही व्यवसायिक खेति निर्माणका लागि आधार सिर्जनागर्नमा तल्लिन देखिन्छन । यसरी आज

हरेक जनताहरु समाज विकासको कुनै न कुनै काममा आफ्नो प्रत्यक्ष सहभागिता जनाईरहेका छन । भने तिनै जनताको हामी स्थानिय सरकारका जनप्रतिनिधिहरु जनताको दैनिक जीवनका काम र समाज विकासको कार्यलाई अभै कसरी प्रभावकारी बनाउन सकिन्छ भनेर दिनरात खटिरहेका छौ । यसरी समग्रमा हामी स्थानिय सरकार र जनताहरु एक साथ विकास र सामाजिक रुपान्तरणमा संगसंगै हातेमालो गरिरहेका छौ भन्दा त्यत्ति अत्युक्ति नहोला ।

जव हामी जनताद्वारा अनुमोदित भई स्थानिय सरकार बाघडोर सम्हाल्न देश र जनताको नाममा सपथ खाई काठेखोला गाउँपालिकाको कार्यालयमा छियौ, जहाँ समस्यै समस्याहरुको चाडहरु थिए । जनताहरुको असमित चाहानाहरु थिए । विकासका कैयौ आवश्यकताहरु थिए । कठिनाई र चुनौतिहरुका ठुला ठुला पहाडहरु थिए भने कहि कतै तिनै समस्या र चुनौतिका चाडहरुमा सम्भावनाहरु र सम्भाव्यताहरु पनि लुकेर बसेका थिए । हामी कति पनि बिचलित नभई जनताको काम र विकासको गतिलाई निरन्तरता दिनको निमित्त लागी परिरह्यौ । कुनै पनि गाउँ समाज, क्षेत्र र समुदायको सर्वाङ्गिन विकास हुन त्यहाँको भौगोलिक अवस्थिति, तथ्यगत विवरण, जन आकांक्षा र जनचाहाना बुझ्न नितान्त जरुरी हुन्छ । हामी सोही कुरालाई ध्यानमा राखी काठेखोला गाउँपालिकाको दिगो विकास सम्बन्धी बिस बर्षे रणनीतिक गुरुयोजना निर्माणको पक्रियालाई अगाडि बढाउन आवश्यकता ठानी गुरु योजना निर्माण पक्रियालाई सञ्चालन गरेका छौ । गाउँपालिका भित्रका राजनैतिक पार्टीका प्रमुखहरु, शिक्षा क्षेत्रका शैक्षिक ब्यक्तित्वहरु र अन्य सरोकारवालाहरु सहित स्थानिय जनप्रतिनिधिहरुको विचमा छलफल तथा अन्तरक्रिया कार्यक्रमहरु सम्पन्न भईसकेका छन भने अव प्रत्येक जनताको घरदैलो र बस्ती बस्तीमा पुगेर तथ्याङ्क लिन र वहाँहरुको चाहाना, ईच्छा र आकांक्षाहरु संकलन गर्न हाम्रा प्रतिनिधिहरुलाई खटाईसकिएको जानाकारी गराउन चाहन्छु । प्रत्येक वडाहरुमा त्यहाँको स्थानिय सामाजिक एवम विकासप्रेमी ब्यक्तित्वहरुको प्रत्यक्ष संलग्नतामा बृहत भेला गरि बिस बर्षे गुरु योजना निर्माणका लागि थप राय सल्लाह, सुझाव एवम अवधारणा लिने कार्यक्रम पनि तय गरिसकिएको कुरा अवगत गराउन चाहन्छु । विविध विषयमा राम्रो दख्खल राख्नुहुने नेपालकै अनुभवी एवम विविध क्षेत्रका विशेषज्ञ ब्यक्तित्वहरुद्वारा सहजीकरण गरिने उक्त बिस बर्षे दिगो विकास गुरुयोजना निर्माण कार्य निकै प्रभावकारी हुने आशा गरेको छु । उक्त कार्यमा प्रत्यक्ष सहभागि भई आफ्नो सल्लाह सुझाव सहित धारणा राखी सहयोग गरिदिनुहन पनि यसै कार्यक्रम मार्फत सबैमा आब्हान गर्न चाहन्छु ।

हामी संघिय संम्रचनाको नयाँ अभ्यासमा छौ । योजना तथा कार्यक्रमका पक्रियाहरु नयाँ र केही फरक हुनु स्वभाविक नै हो । त्यसैले योजनाहरुलाई कसरी प्रभावकारी ढंगले कार्यान्वयन गर्ने, योजना सञ्चालन पक्रियामा आई पर्ने विविध कठिनाईहरुलाई कसरी सहजीकरण गर्ने र योजना उपभोक्ता समितिका पदाधिकारीहरुको क्षमता एवम नेतृत्व विकासलाई कसरी वृद्धि गर्ने भन्ने अभिप्रायःले काठेखोला गाउँपालिकाद्वारा प्रत्येक वडाहरुमा पुगी दुई दिने क्षमता विकास सम्बन्धी अभिमुखिकरण तालिम सञ्चालन गरि ६५० जना उपभोक्ता समितिका पदाधिकारी प्रत्यक्ष लाभान्वीत भएका छन भने यस गाउँपालिकाका ८ वटै वार्डका २४० जना महिलाहरुलाई कानुनी साक्षरता र उनिहरुको हक अधिकार,शसक्तिकरण गर्नुका साथै गाउँपालिका स्तरीय महिला संजला समेत गठन गरिएको छ । साथै हाम्रा योजनाहरु समयमै सम्पन्न गर्न थप सजिलो होस भन्ने हेतुले चार जना प्राविधिकहरु नियुक्ती गरि योजनाको कामलाई तिव्र गतिमा अगाडि बढाइएको छ ।

लामो समयको रिक्तता पश्चात हामी काठेखोला गाउँपालिकामा जनप्रतिनिधिको रुपमा आइरहदा हामीले पहिलो बैठकबाट निर्णय गरेका थियौ कि, यस गाउँपालिकामा वितरण गरिने सामाजिक सुरक्षा भक्ता जनताको घर

घरमा लगेर वितरण गर्ने , विद्युतका काठका पोलहरु विस्थापीत गरि फलामे पोल राख्ने, १२० गरिव, दलित तथा विपन्न परिवारलाई स्वास्थ्य विमा जस्ता महत्वकाक्षी निर्णय गरेका थियौ । आज १ वर्षको अन्तरालमा हामीले गरेको कामको समिक्षा गर्ने हो भने सहि मार्गमा रहेको हामी पाउदछौ । काठेखोला गाउँपालिकाको सबै वाडहरुमा रहेको मोटरबाटोको तात्कालिन समस्यालाई ध्यानमा राखी **हरेक वाड स्तरिय सडक** को नाराका साथ यस गाउँपालिकाद्वारा पहिलो प्राथमिकताको सुचिमा राखी विनियोजन भएको सडक निर्माण तथा मर्मत सुधार योजनालाई जनताले चाहेको, रोजेको, खोजेको, रुचाईएको र जनअपेक्षित योजनाको रुपमा लिईएको छ । त्यसैले त जनताको व्यापक सहभागिता र जनसमर्थनमा काम तिब्र गतिमा अघि बढेको छ । जम्मा ९६ वटाको संख्यामा सडक निर्माण तथा स्तरोन्नतिको शिर्षकमा योजना विनियोजन भएकोमा ८७ वटा योजनाहरु सम्पन्न भइसकेका छन भने ९ वटा सडक योजनाहरु सम्पन्नता भई कार्यन्वयनका प्रक्रियामा रहेका छन । सामाजिक तथा आर्थिक विकासमा निक्कै महत्वपूर्ण भुमिका राख्ने सडक निर्माण प्रक्रियाको सम्पन्न संगै यातायातमा धेरै सहज बनाउनका लागि डुडिया ,पदलाघाट र जिरेदिमा तत्काल हिमपाईपको प्रयोग गरि वडा नं. ३ धम्जा, वडा नं. ४ तंग्राम र वडा नं ७ रेशमामा बाह्रै महिना यातयात संचालन गर्ने प्रकृया अगाडि बढाईएको छ । कुनै पनि राष्ट्र वा गाउँसमाजको सर्वाङ्गन विकासको पहिलो सर्त त्यस राष्ट्र वा गाउँको शैक्षिक आधार नै मुख्य सर्त हुन आउछ । जवसम्म हामी शिक्षित र सचेत हुन सक्दैनौ तव सम्म हामीले जति विकास र परिवर्तनका योजनाहरु ल्याए पनि सभ्य र विकसित समाज निर्माण गर्न सक्दैनौ । त्यसैले शैक्षिक विकास हाम्रो प्राथमिकताको सुचिमा रहेको छ । आम जनताहरुको चासो, आवश्यकता र सरोकारको विषय रहेको शैक्षिक विकासका योजनाहरु निकै प्रभावकारी ढंगले कार्यन्वयन हुनु यसको ज्वलन्त उदारहण हो । काठेखोला गाउँपालिकाको शैक्षिक अवस्थालाई ध्यानमा राखी विभिन्न समयमा विभिन्न विद्यालयका प्रधानाध्यापक तथा अन्य सरोकारवाला एवम शैक्षिक ब्यक्तित्वहरूसंग नियमिति अन्तरक्रिया तथा छलफल कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्दै गुणस्तरिय शिक्षा प्रदानमा निक्कै महत्वका साथ ध्यान पुराईएको छ । विभिन्न विद्यालयहरुमा हुने विद्यालय स्तरिय सभा गोष्ठी लगायतका शैक्षिक कार्यक्रमहरुमा प्रत्यक्ष सहभागि भइ विद्यालयको अवस्था बुझ्ने र राय सल्लाह लिने दिने काममा पनि उत्तिकै ध्यान पुराईएको छ । भने लामो समय सम्मको छलफल, शैक्षिक ब्यक्तित्वहरुबाट लिईएको सुझाव र गाउँपालिकाको शैक्षिक अवधारणा पश्चात काठेखोला गाउँपालिकाको शिक्षा निती पारित हुने अन्तिम चरणमा पुगेको छ भने यस शैक्षिक शत्रको सुरुमै विद्यार्थीहरुलाई भर्ना गर्न विद्यार्थी भर्ना अभियान अभियानकै रुपमा ५६ वटै विद्यालयमा संचालन गरिएको थियो । यस गाउँपालिकामा रहेका ५६ विद्यालयहरु मध्ये १० माध्यमिक विद्यालयमा तत्काल **ई हाजीरि** राख्ने व्यवस्था गरिएको छ । सबै बर्ग क्षेत्र र समुदायको नागरिकहरुलाई आधारभुत तथा गुणस्तरिय स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न गराउन जोडतोडका साथ लागि परिरहेका छौ । नेपाल सरकार द्वारा निशुल्क रुपमा वितरण गरिने औषधिलाई प्राप्त मात्रामा वितरण गर्न आवश्यक प्रक्रियाहरु अगाडि बढाएका छौ । कुनै पनि बालबालिकाहरु खोप लाउनबाट बन्चित हुन नपरोस भन्दै पुर्ण खोप सुनिश्चितताको लागि पुर्ण खोपयुक्त गाउँपालिका घोषणा गरिएको छ भने नेपाल सरकारले लिएको लक्ष्य अनुसार सन २०३० सम्म नेपाललाई पुर्ण सरफाईयुक्त नेपाल घोषणा गर्ने क्रममा काठेखोला गाउँपालिकालाई सन २०१९ भित्र पुर्ण सरसफाई युक्त गाउँपालिका घोषणा गर्नका लागि आम जनसमुदायहरुलाई सोहि अनुसार लाग्नका लागि आव्हान गर्दछु । जलवायु परिवर्तनको असर संगै गाउँघरमा रहेका खानेपानीका मुलहरु विस्तारै सुक्दै गहिरहेको अवस्थामा प्रत्येक वाडहरुमा रहेका खानेपानीका श्रोतहरुलाई संरक्षण गर्ने , परम्परागत खेति प्रणालीमा आएको परिवर्तनमा अनुकूलित हुने खालका काममा पनि उत्तिकै ध्यान दिनुका साथै यस गाउँपालिकाको स्रोत र साधनलाई उपयोग गर्ने नजिकका उपभोक्ताहरूसंग पर्यावरणीय भुत्तानीका अवसरहरुमा हाम्रो पहुच पुराउनुका साथै यसलाई संस्थागत गर्नमा ध्यान पुराईएको छ भने एकिकृत खानेपानी योजना सञ्चालन गरि एक घर एक

धाराको अभियान पनि अभ्यासको रूपमा काठेखोला गाउँपालिका वडा नं. ६ विहुँमा ११५ धारा जडान र वडा नं. १ पालामा पनि उक्त कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको छ ।

काठेखोला गाउँपालिकाका जनताहरूलाई ब्यवसायिक खेती प्रति आकर्षित गर्दै सिंगो गाउँपालिकाको पहिचान स्वरूप काठेखोला गाउँपालिकाको वडा नं. ६ विहुँमा सुन्तला खेतको पकेट क्षेत्र विस्तारको कार्यलाई उत्तिकै चासोका साथ अगाडि बढाईको छ भने पूर्वाधार निर्माणमा वडा नं ६ मा १३, वडा नं. १,२,५ र ७ मा १/१ वटा कलस्टरमा वगैचामा भएका अन्य प्रजातीका रुख हटाउने कामहरु युद्ध स्तरमा संचालनमा रहेको छ । दलित तथा बिपन्न वर्गहरुको आर्थिक अवस्थालाई ध्यानमा राखी काठेखोला गाउँपालिकाको वडा नं.७ रेशमा रहेका सम्पूर्ण खरको छानो भएका घरहरुलाई विस्थापित गर्दै ति सबै घरहरुमा जस्ता पातायुक्त घर निर्माण गर्न लागेको समेत अवगत गराउन चाहन्छु । पर्यटनको प्रवद्धन र विकासमा पनि उत्तिकै ध्यान दिदै काठेखोला गाउँपालिका वडा नं. ४ तंग्रामको बसन्ताप, सामुदायिक अतिथि गृह, वडा नं. ७ रेशको मदन भण्डारी स्मृति पार्क लगायतका पर्यटकिय ठाँउहरुमा पर्यटन प्रवर्द्धनका कामहरु सुचारु भइरहेको कुरा यहाँहरु समक्ष अवगत गराउदछु भने अन्य केही सम्भावनाहरु बोकेका घोडाबाँडे, रामकोट, शिवालय मन्दिर, लक्ष्मीनाराण मन्दिर, मोथेको धुरी, धम्जा देउराली, तिनचुले लगायतका पर्यटकिय क्षेत्रहरुको अध्ययन तथा निरिक्षण गर्ने कामहरु पनि भईरहेको कुरा जानाकारी गराउदै वडा नं ३ धम्जाको ओखले, वडा नं. ४ तंग्रामको फापरखेत र वडा नं. ७ रेशको बौरमा होमस्टेको विकास गर्नका लागि प्रदेश सभामा सिफारिस गरिएको छ । काठेखोला गाउँपालिका भित्र रहेका विद्युतका काठका पोलहरुलाई विस्थापीत गरि फलामका पोलहरु राख्नका लागि प्रत्येक वडाहरुमा द्रुतगतिमा काम अगाडि वढाएको जानाकारी गराउदछु । काठेखोला गाउँपालिका भित्रको खेलकुद क्षेत्रलाई अभै थप प्रवद्धन गर्दै खेलकुद मैदान निर्माण, खेल सामाग्रीहरुको ब्यवस्थापन र बिबिध प्रतियोगितात्मक कार्यक्रमहरुलाई आर्थिक सहयोग जस्ता कार्यहरु गरि खेलाडिहरु प्रति थप हौशला र उत्प्रेरणा जगाउदै आएका छौ । काठेखोला गाउँपालिका वडा नं. ५ विहुँमा सम्पन्न प्रदेश नं. ४ स्तरिय कराते प्रतियोगिता सञ्चालनमा यस गाउँपालिकाबाट आर्थिक, भौतिक एवम नैतिक सहयोग गरि खेलकुद क्षेत्रको विकासलाई थप उचाईमा पुराउन महत्वपूर्ण भुमिका खेलिएको छ । त्यसैगरि बागलुङ महोत्सवको अवसरमा भएको पश्चिमाञ्चल स्तरिय भलिबल प्रतियोगितामा यस गाउँपालिका भित्रका खेलाडिहरुलाई सहभागि गराईएको कुरा पनि यहाँहरु समक्ष अवगत गराउन चाहन्छु । मानव जीवनमा आईपर्ने प्रकोप लगायत बिपद ब्यवस्थापनलाई सहजीकरण गर्न सामान्य भएपनि राहत उपलब्ध गराउदै आईरहेको र आगामी दिनमा यस कार्यलाई ब्यवस्थीत वनाउनका लागि कार्यविधी तयार गरि सोहि अनुसार कार्यान्वय गरिने तयारीमा रहेकोछ । राज्यको मुल धार र विकासको मुल प्रवाहबाट पछाडि परेका र पारिएका समावेशी वर्गको उत्थानमा जोड दिदै शसक्तिकरण तथा आय आर्जनका कार्यक्रमहरु पनि तिब्र गतिमा सञ्चालन गरिएको छ ।

काठेखोला गाउँपालिकाको आ.व. २०७४-७५ मा संचालित योजनाहार

सि. नं.	शिर्षक	गाउँ सभाबाट विनियोजित संख्या	तोक आदे शवाट	कार्यपालिकाको बैठकबाट तथा दास्रो गाउँसभा बैठकमा थप	अन्य	जम्मा योजना संख्या	संभौता भएका योजना	संपन्न योजना संख्या	संभौता गर्न बाकि	संभौता भै अन्तिम भेक्तानी लान बाकि	कैफियत
१	सडक	६६	४	२६		९६	८७	६६	९	३०	
२	शिक्षा	५७	३	५		६५	६१	३२	४	३३	
३	सिंचाई	२१	४		२	२७	२६	१४	१	१३	
४	खानेपानी	३१	२	४		३७	३५	९	२	२८	
५	स्वास्थ्य	१३				१३	१३	३	०	१०	
६	कृषि तथा पशुपालन	३०	४			३४	२५	१४	९	२०	
७	पर्यटन	२५				२५	२१	६	४	१९	
८	विपत व्यवस्थापन र जलाधार	१९				१९	१३	२	६	१७	
९	सामाजिक समावेसी र लक्षित वर्ग	२८	२			३०	२२	१०	८	२०	
१०	खेलकुद	१७	१			१८	१५	७	३	११	
११	सूचना प्रविधि, अनुसन्धान, वन तथा अन्य कार्यक्रम	२४				२४	१३	५	११	१९	
१२	भवन	६				६	५	३	१	३	
१३	विद्युत	६	१			७	६	३	१	४	
	जम्मा	३४३	२१	३५	२	४०१	३४२	१७४	५९	२२७	

अन्तमा यस गाउँपालिकाको १ वर्षमा माथि उल्लेखित कार्यक्रमहरुको समिक्षात्मक ढंगबाट यहाहरुको सुभावाहरुको अपेक्षा गर्दै समृद्ध गाउँपालिका निर्माणमा यहाहरुको उचित साथ सहयोग र सल्लाह सुभावाको भारी आशा राख्छु ।

अमर बहादुर थापा
अध्यक्ष
काठेखोला गाउँपालिका बागलुङ